

Koululaisten selvitys kirjaston kehittämiseksi

Kemissä 14.3.2024

Koulujen eko-oppilaat vierailivat marraskuussa kirjastolla tutustumassa sen toimintaan. Vierailun jälkeen Kemin peruskoulun luokilla on keskusteltu kirjaston kehittämisestä kestävästä kehityksen näkökulmasta. Tämä on yhteenveto tästä työstä. Kirjaston kehittäminen on osa Opetushallituksen rahoittamaa ilmasto- ja kestävyyskasvatushanketta (Kemin vihreä filosofia versoo kohti Agenda 2030:tä).

Kirjasto toteuttaa Kestävän kehityksen osa-alueita laajasti. Kirjojen lainaus säästää luonnonvaroja (ekologinen kestävyys), lainaaminen säästää rahaa (taloudellinen kestävyys) ja ihmisten kohtaaminen kirjastolla edistää ihmisten hyvinvointia (sosiaalinen kestävyys). Kirjasto tarjoaa kaikille ihmisille mahdollisuuden saada tietoa, toteuttaa itseään ja osallistua yhteiskuntaan. Paikkana kirjasto tarjoaa turvallisia tiloja hengähtää hetkeksi kiireisen arjen keskellä ja kohdata toisia.

Koemme, että kirjasto tarjoaa jo paljon, mutta se voisi tarjota vielä enemmän. Kestävän yhteiskunnan luomisessa kirjastolla on valtavasti mahdollisuuksia.

Kirjaston käyttö

Kirjaston sijaintia keskustassa pidetään hyvänä. Kirjastoa käytetään eniten kirjojen, elokuvien ja pelien lainaamiseen. Lehtiä sekä lainataan että luetaan kirjaston lukusalissa. Jotkut saattavat käyttää hiljaista lukunurkkausta, useat ovat myös käyttäneet kirjastossa olevia tietokoneita esimerkiksi tulostukseen ja läksyjen tekoon. Lukukoiratoimintaa ja satutunteja toivotaan lisää. Osa oppilaista käy Kulttuurikeskuksella vain siellä järjestettävien tapahtumien vuoksi.

Koulut käyttävät kirjastoa varaamalla oppilaille kirjalaatikoita, joista he saavat valita haluamaansa lukemista esimerkiksi äidinkielen tunneille. Oppilaat kokevat tämän tärkeänä erityisesti kirjastosta kauempana sijaitsevilla Karihaaran ja Hepolan kouluissa. Kirjalaatikot tuovat kirjaston valikoiman kaikkien koulujen käyttöön. Lapset saadaan näin kiinnostumaan lukemisesta ja heille saadaan tarjottua monipuolisesti erilaisia kirjoja.

Merkittävä osa (noin 20 %) lapsista ei kuitenkaan käytä kirjaston palveluja lainkaan, mikä on huolestuttavaa. Nämä nuoret ja lapset eivät käy kirjastolla, koska se ei ole heistä tarpeeksi kiinnostava paikka.

Muiden Kulttuurikeskuksen palveluiden käyttö

Kahvila ja museot ovat käytössä aina, kun kirjasto on auki. Osa oppilaista on käyttänyt musiikkihuoneita. Kulttuurikeskuksessa on myös ravintola, joka on käytössä vain tapahtumien aikana.

Mitä oppilaat toivovat

Tilat

ATK-tilat ja laitteet: oppilaat ovat toivoneet lisää pelitiloja, 3D-tulostinta sekä lisää tietokoneita asiakaskäyttöön.

Askartelu- ja piirustustilat, ompelutilat: tiloja joissa olisi tarjolla perusvarusteet askarteluun kavereiden kanssa. Ompelutiloissa olisi tarjolla ompelukone, saumuri ym. Tilat olisivat samalla tavalla varattavissa kuin vaikka musiikkitilat.

Nuorisotilan tyylinen hengailutila: kulttuurikeskuksella oleva hengailutila lisäisi varmasti myös kirjaston palveluiden käyttöä. Tilaa voisi olla vapaaseen oleiluun, lautapeleihin, pingikseen ja biljardiin. Osa atk-tiloista voisi olla tämän yhteydessä.

Monen oppilaan mielestä Kulttuurikeskukselle voisi järjestää enemmän tapahtumia, esimerkiksi aartenetsintää ja kirjailijavierailuja.

Lainattavaa

Toiveena on laajempi kirjojen ja sarjakuvien valikoima. Soittimien ja lautapeliin lainausta toivotaan lisäävän. Monet urheilu-, retkeily- ja puutarhavarusteet harvoin käytettävänä ja kalliina sopisivat myös hyvin lainattaviksi. Ompeluvälineitä voisi käytön lisäksi olla tarjolla myös lainaan.

Yhteenveto ja ajatuksia

Kirjasto ja Kulttuurikeskus koetaan samaksi tilaksi. Nuorisotilan sijoittaminen samoihin tiloihin toisi nuoret varmasti paremmin myös kirjastoon. Monipuolisten tilojen tarjoaminen erilaisiin harrastuksiin mahdollistaa kansalaislähtöisen harrastustoiminnan kehittymisen sekä tiloja lasten ja nuorten kerhoille. Kirjaston ja kulttuurikeskuksen kehittäminen liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Monissa muissa kaupungeissa urheilu-, retkeily-, ompelu- ja puutarhavarusteiden lainaus on tuotu kirjastoille tai muuten keskitetty. Tälle olisi varmasti tarvetta myös Kemissä.

Tiedotuksen lisääminen kirjaston jo nykyisin tarjoamista palveluista on tärkeää. Kirjastolla järjestetään jo nyt paljon mielenkiintoista. Vierailut kouluilla ja koululaisten vierailut kirjastolla ovat tärkeitä. Kirja- ja lehtihankintoihin parhaat asiantuntijat löytyvät käyttäjien joukosta.

Nettipalveluiden kehittäminen ja esittelemine koululaisille on tärkeää modernissa maailmassa. Toimiva pääsy kaikenlaisen tiedon äärelle on ihmisoikeus, jonka eteen kirjasto pystyy tekemään paljon. Nettipalvelut eivät kuitenkaan korvaa fyysistä kirjastoa lainaamisessa ja inhimillisen kohtaamisen keskuksena. Sähköinen materiaali sisältää ehkä saman tiedon, mutta ei tarjoa samaa moniaistillista kokemusta kuin perinteinen kirja.

Yhteistyö kirjaston, koulujen, nuorisotoimen ja urheilupuolen eri toimijoiden välillä on tärkeää. Yhteistyöllä pienikin kaupunki pystyy tarjoamaan enemmän. Kirjasto on tulevaisuuden kestävä kehityksen suunnannäyttäjä ja me oppilaat haluamme osallistua sen kehittämiseen.

Kemissä 14.3.2024

Koulujen oppilaiden puolesta

Raisa Räsänen
Hepolan koulu

Unna Peltanen

Jatta Runkala
Emma Kvist

Senni Rautiainen
Rina Viikari
Karihaaran koulu

~~Se~~ ~~Liisa~~ Peppi

Kivikon koulu

Aatu Maunu Vertti Pataansuu
Minna Ahtonen Aleksi

Koivuharjun koulu

Senni Maunu Severi Patajäsyo
Saara Virtasalo
Aliisi Lempus

Sauvosaaren koulu

Seurari Basal, Aapegi Hiltunen Elli Salmela

Syväkankaan koulu

Lukas Auvinen

Juha Auvinen

Makay Ali Mohamed